

oprac. MARIA ROMANOWSKA-ZADROŻNA

MANUSKRYPTY, ILUMINACJE

1

1. MATKA BOSKA Z DZIECIĄTKIEM

(w inicjale U), XIII w.
Włochy, szkoła rzymska (?), iluminacja na pergaminie, wymiary karty z inicjałem U: wys. 37 cm, szer. 36 cm, wymiary inicjału: 18,4 x 14,3 cm. Il. [za:] S. Sawicka *Straty wojenne zbiorów polskich w dziedzinie rękopisów iluminowanych*, Warszawa 1952. Kat. 72, tabl. XXXIII. Nr karty 9093

2. ZWIASTOWANIE, XIII w.

Szkoła nadreńska (Augsburg?), iluminacja na pergaminie, wymiary: wys. 16,20 cm, szer. 10 cm. Miniatura wycięta z psalterza, oprawiona (w ramkach 36,5 x 31,5 cm). Il. *op. cit.*, poz. Kat. 71, tabl. XXXII. Nr karty 9094

3. NARODZINY I ADORACJA DZIECIĄTKA JEZUS (w inicjale P), XIV w.

Włochy (?), iluminacja na pergaminie, karta z inicjałem figuralnym P o wymiarach: wys. 54 cm, szer. 38 cm, w ramce 56 x 40 cm. Il. *op. cit.*, poz. Kat. 77, tabl. XXXVIII. Nr karty 9086

4. BICZOWANIE (w inicjale O), pocz. XIV w.

Włochy, Florencja (?), iluminacja na pergaminie, miniatura wycięta, wymiary karty: wys. 48,5 cm, szer. 15 cm, wymiary inicjału 18,5 x 15 cm. Il. *op. cit.*, t. poz. Kat. 73, tabl. XXXIV. Nr karty 9091

5. MĘCZEŃSTWO ŚW. SZCZEPANA

(w inicjale E), koniec XIII w.
Południowe Niemcy, Włochy (?), iluminacja na pergaminie, wys. 14,7 cm, szer. 11,3 cm (w ramie 38,4 x 26,2 cm). Fragment karty z księgi chóralnej ze sceną kamienowania św. Szczepana oraz na odwrociu z wyobrażeniem Zstąpienia do otchłani. Il. *op. cit.*, poz. Kat. 76, tabl. XXXVII. Nr karty 9096

6. KARTA Z MSZAŁU Z WYOBRAŻENIEM CHRYSZUSA I JAWNOGRZESZNICY

(w inicjale V), XV w.
Włochy, iluminacja na pergaminie,

catalogue of war losses 1939–1945

MANUSCRIPTS/ ILLUMINATIONS

1. OUR LADY AND CHILD

(in the U initial), 13th cent.
Italy, Roman school (?), illumination on parchment, measurements of the page with the U initial: height 37 cm, width 36 cm, measurements of the initial: 18.4 x 14.3 cm. Property of the National Museum in Warsaw. Ill. [after:] S. Sawicka *Straty wojenne zbiorów polskich w dziedzinie*

rękopisów iluminowanych (Wartime Losses of Polish Collections in the Area of Illuminated Manuscripts), Warszawa 1952, Cat. pos. 72, table XXXIII. Card No. 9093

2. THE ANNUNCIATION, 13th cent.

Rhineland school (Augsburg?), illumination on parchment, measurements: height 16.20 cm, width 10 cm. Miniature cut out of the psalter,

bound (in the frame 36.5 x 31.5 cm). Ill. *op. cit.* Cat. pos. 71, table XXXII. Card No. 9094

3. THE BIRTH AND ADORATION OF THE INFANT JESUS (in the P initial), 14th cent.

Italy (?), illumination on parchment, page with the figural P initial measuring: height 54 cm, width 38 cm, 56 x 40 cm in the frame.

wys. 36,70 cm, szer. 24,60 cm.
 Na stronie przedstawienie Chrystusa i Jawno grzesznicy w inicjale figuralnym V (*Verba...*) oraz cztery inicjały drobniejsze.
 Il. *op. cit.*, poz. Kat. 78, tabl. XXXIX.
 Nr karty 9072

7. POKŁON TRZECH KRÓLI

(w inicjale E), XV w.
 Włochy, iluminacja na pergaminie, wys. 51 cm, szer. 36 cm. Karta z graduatu z inicjałem E (*Ecce aduenit dominator dominus*), wymiary w ramce: 56 x 40 cm.
 Il. *op. cit.*, poz. Kat. 81, tabl. XLII.
 Nr karty 9087

8. ZMARTWYCHWSTANIE CHRYSYDUSA

(w inicjale R), 1 poł. XIV w.
 Mistrz kodeksu św. Jerzego (Maestro del Codice di San Giorgio), szkoła sienieńska, Włochy, iluminacja na pergaminie, miniatura o wymiarach 17,5 x 18 cm, strona graduatu z inicjałem R (*Ressurexi...*) o wymiarach: wys. 51 cm, szer. 36 cm w ramce 56 x 40 cm. Dookoła tekstu ozdobna bordiura utrzymana w barwach jasnych: różowych, zielonych, błękitnych, czerwonych i złotych.
 Na odwrocie tekst w kolorze czarnym i czerwonym oraz neумы.
 Il. *op. cit.*, poz. Kat. 79, tabl. XL.
 Nr karty 9092

9. WYOBRAŻENIE KRÓLA DAWIDA

(w inicjale C), XV w.
 Włochy, iluminacja na pergaminie, wys. 53 cm, szer. 36 cm. Fragment karty z antyfonarza z obcięтым prawym brzegiem, w inicjale C (*Canite tuba in Syon*) wyobrażenie króla Dawida, oprawy w ramki (w ramach 57,3 x 40 cm).
 Il. *op. cit.*, poz. Kat. 82, tabl. XLVI.
 Nr karty 9084

10. DWIE KARTY Z RĘKOPISU ANTIQUITES JUDAÏQUES JÓZEFA FLAWIUSZA, tekst francuski, XV w.

Francja (Paryż), pergamin, wymiary dwóch kart nierozciętych: wys. 48,7 cm, szer. 72 cm. Każdą z kart ilustrują winiety wykonane „en grisaille” i odnoszące się do tekstu. Na jednej przedstawienie króla Nemroda z towarzyszem na tle wież Babilonu

2

4

3

5

Ill. *op. cit.*, Warszawa 1952, Cat. pos. 77, table XXXVIII.
 Card No. 9086

4. THE FLAGELLATION (in the O initial), early 14th cent.
 Italy, Florence (?), illumination on parchment, miniature cut out, page measurements: height 48.5 cm, width 15 cm, measurements

of the initial 18.5 x 15 cm.
 Ill. *op. cit.* Cat. pos. 73, table XXXIV.
 Card No. 9091

5. THE MARTYRDOM OF ST. STEPHEN (in the E initial), late 13th cent.
 Southern Germany, Italy (?), illumination on parchment, height 14.7 cm, width 11.3 cm (in the frame 38.4 x 26.2 cm).
 Fragment of a page in the choir book with

the scene of stoning St. Stephen. On the reverse a representation of Christ's Descending into the Abyss.
 Ill. *op. cit.* Cat. pos. 76, table XXXVII.
 Card No. 9096

6. PAGE FROM A MISSAL WITH THE REPRESENTATION OF CHRIST AND THE HARLOT (in the V initial), 15th cent.
 Italy, illumination on parchment height

36.7 cm, width 24.6 cm. On the page a representation of Christ and the Harlot in the figural V initial (*Verba...*) and four smaller initials. Ill. *op. cit.* Cat. pos. 78, table XXXIX.
 Card No. 9072

7. ADORATION OF THE MAGI (in the E initial), 15th cent.
 Italy, illumination on parchment, height

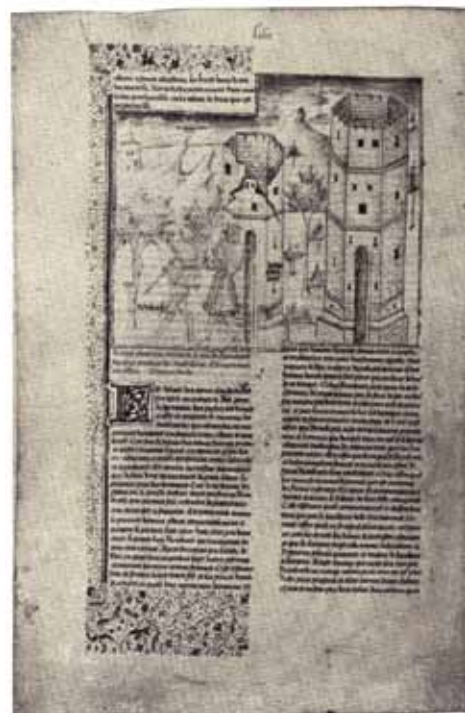

6

8

10

7

9

(18 x 23,8 cm), na drugiej trzy sceny z historii króla Kadmusa, z widocznymi w głębi Tebami (18 x 24 cm). Tekst i winyty na każdej z kart otoczone są ornamentem marginalnym. Il. op. cit., poz. Kat. 84, tabl. XLV. Nr karty 9104

11. **KARTA Z MODLITEWNIKA, MINIATURA PRZEDSTAWIAJĄCA ZWIASTOWANIE PASTERZOM**, 3 ćw. XV w. Włochy, iluminacja na pergaminie, wys. 30 cm, szer. 25,8 cm. Karta z modlitewnika: Miniatura przedstawiająca Zwiastowanie pasterzom w całostronicowej bordiurze z wici roślinnej, pod przedstawieniem ozdobny napis: *Deus (in)terre, in adiutam in eum (in)tende*, wymiary samej miniatury: 16,3 x 12 cm. Il. op. cit., poz. Kat.85, tabl. XLVI. Nr karty 9074

12. **KRÓL DAVID** (w inicjale B), koniec XV w. lub pocz. XVI w. Włochy, iluminacja na pergaminie, wys. 18,1 cm, szer. 18 cm. Inicjał „B” wycięty z rękopiśmiennej księgi chórowej przedstawia kłęczącego króla Dawida

catalogue of war losses 1939–1945

51 cm, width 36 cm. Page from the gradual with the E initial (Ecce aduenit dominator dominus), measurements with the frame: 56 x 40 cm. Ill. op. cit. Cat. pos. 81, table XLII. Card No. 9087

8. **CHRIST'S RESURRECTION** (in the R initial), 1st half of the 14th cent. Master of the Code of St. George (Maestro del Codice di San Giorgio), Siena school, Italy, illumination on parchment, miniature measurements 17,5 x 18 cm, page of the gradual with the R initial R

(Resurrexi...) measurements: height 51 cm, width 36 cm in the frame 56 x 40 cm. Around the text a decorative border in light colours: pink, green, blue, red and gold. On the reverse a text in black and red and neume. Ill. op. cit. Cat. pos. 79, table XL. Card No. 9092

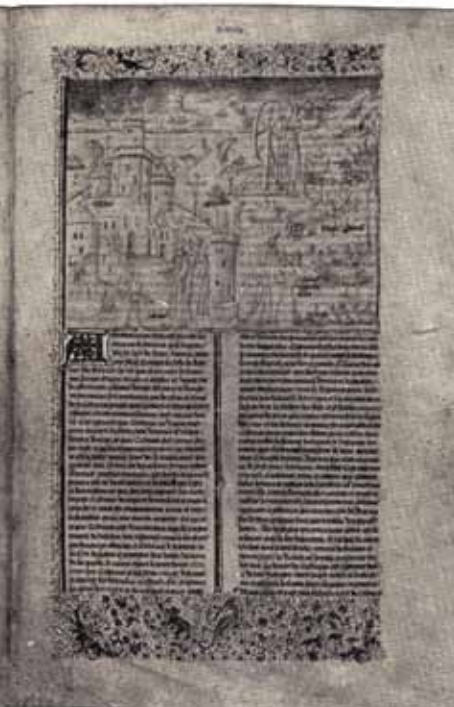
9. **REPRESENTATION OF KING DAVID** (in the C initial), 15th cent. Italy, illumination on parchment, height 53 cm, width 36 cm. Fragment of a page from

an antiphony with the right edge cut off, in the C initial (Canite tuba in Syon) a representation of King David, framed (with frames 57,3 x 40 cm). Ill. op. cit. Cat. pos. 82, table XLVI. Card No. 9084

10. **TWO PAGES FROM THE MANUSCRIPT FLAVIUS JOSEPHUS** French text, 15th cent. France (Paris), parchment, measurements of two uncut pages: height 48,70, width 72

cm. Each page is illustrated with two vignettes made “en grisaille” referring to the text. On one there is a representation of King Nemrod with a companion against the backdrop of the Towers of Babylon (18x23.8 cm), on the other three scenes from the history of King Cadmus, with Thebes visible in the background (18 x 24 cm). The text and vignettes on each page are surrounded with margin ornaments. Property of the National Museum in Warsaw. Ill. op. cit. Cat. pos. 84, table XLV. Card No. 9104

11

na tle krajobrazu, tło złote, stan zachowania nie najlepszy. Własność Muzeum Narodowego w Warszawie. Il. *op. cit.* poz. Kat. 86, tabl. XLVII. Nr karty 9102

13. WJAZD CHRYSUSA DO JEROZOLIMY, koniec XV w.

Armenia, miniatura na papierze, wys. 21,3 cm, szer. 15,6 cm, oprawna w ramę za szkłem (wymiały w ramie: 31,2 x 23 cm). Il. *op. cit.*, poz. Kat. 105, tabl. LI. Nr karty 9083

14. KARTA Z KSIĘGI CHÓROWEJ ZE SCENĄ MĘCZENSTWA ŚW. WAWRZYŃCA, 2. poł. XV w.

Francja, iluminacja na pergaminie, wys. 36 cm, szer. 35 cm (wymiały miniatury: 23 x 24 cm). Poniżej miniatury inicjał figuralny (E lub L) z modłącymi się zakonnikami, całostronicowa bordiura z wicią roślinną, pawiem i dziewczcami walczącymi z szatanami. Własność Muzeum Narodowego w Warszawie. Il. *op. cit.*, poz. Kat. 83, tabl. XLIV. Nr karty 9103

12

Ill. *op. cit.* Cat. pos. 85, table XLVI. Card No. 9074

12. KING DAVID (in the B initial), end of the 15th or early 16th cent. Italy, illumination on parchment, height 18.1 cm, width 18 cm. The "B" initial cut out of a choir manuscript represents King David kneeling against a landscape background. Golden background, not very well preserved. Ill. *op. cit.* Cat. pos. 86, table XLVII. Card No. 9102

13

13. CHRIST'S ENTRY INTO JERUSALEM, late 15th cent. Armenia, miniature on paper, height 21.30, width 15.60 cm, frame, glass (measurements with frame: 31.2 x 23 cm). Ill. *op. cit.* Cat. pos. 105, table LI. Card No. 9083

14. PAGE FROM A CHOIR MANUSCRIPT WITH A SCENE REPRESENTING THE MARTYRDOM OF ST. LAURENCE, 2nd half of the 15th century. France, illumination on parchment,

height 36 cm, width 35cm (miniature: 23 x 24 cm). Under the miniature the figural initial (E or L) with monks praying, a whole-page border with vine ornament, a peacock and virgins fighting with the devil. Ill. *op. cit.* Cat. pos. 83, table XLIV. Card No. 9103

14

11. PAGE FROM A MISSAL, MINIATURE REPRESENTING THE ANNUNCIATION TO THE SHEPHERDS, 3rd quarter of the 15th cent. Italy, illumination on parchment, height 30 cm, width 25.8 cm. Page from a prayer book: Miniature representing the Annunciation to the Shepherds in the 3rd quarter of the 15th century. Golden background, not very well preserved. Ill. *op. cit.* Cat. pos. 86, table XLVII. Card No. 9102